

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 IX

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2024

Nr. 44

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juni 2024

Met deze brief blik ik terug op de jaarvergadering van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD). De jaarvergadering vond plaats van 14-16 mei in Yerevan, Armenië. Armenië maakt onderdeel uit van de Nederlandse kiesgroep en daarom was het extra bijzonder dat Nederland dit jaar voorzitter was van de Raad van Gouverneurs van de EBRD. Deze brief is in nauwe afstemming met de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking tot stand gekomen.

De jaarvergadering vond plaats tegen de achtergrond van de kapitaalverhoging¹ waartoe de gouverneurs besloten in december 2023 en het besluit tot geografische uitbreiding van het operatiemandaat naar Sub-Sahara Afrika (SSA) en Irak². De jaarvergadering vormde tevens het startschot van de discussies over de nieuwe langetermijnstrategie van de Bank: het *Strategic and Capital Framework (SCF) 2026–2030*. Op de jaarvergadering konden gouverneurs hun belangrijkste punten naar voren brengen met betrekking tot het nieuwe SCF. Het nieuwe SCF zal voortbouwen op het bestaande SCF inclusief de blijvende steun aan Oekraïne en de uitbreiding naar SSA en Irak. Naast Oekraïne en de uitbreiding van het operatiemandaat is gesproken over andere prioriteiten binnen het beleid van de Bank, zoals de focus op private sector mobilisatie, aandacht voor klimaat(adaptatie) en de wijze waarop de Bank omgaat met het meten van impact. De komende maanden zal de langetermijnstrategie in meer detail uitgewerkt worden. De finale besluitvorming zal geschieden op de jaarvergadering in 2025 in Londen. Tot slot is tijdens de jaarvergadering de huidige President van de EBRD, Odile Renaud-Basso, voor een periode van vier jaar herkozen.

¹ Kamerstukken II 2023/24, 36 410 IX, nr. 36, p. 2–3.

² Kamerstukken II 2022/23, 36 200 IX, nr. 43, p. 3.

Sinds de start van de oorlog heeft de Bank meer dan 4 miljard euro geïnvesteerd in de reële economie en kritieke infrastructuur van Oekraïne. De in december 2023 goedgekeurde kapitaalverhoging stelt de EBRD dankzij de hefboomwerking van deze inleg in staat om het huidige niveau van jaarlijkse investeringen in Oekraïne te handhaven en zo nodig verder te intensiveren ten behoeve van de wederopbouw zonder garanties van donoren en onder behoud van de AAA-rating van de Bank. In lijn met haar aandeel in de Bank geeft de kapitaalverhoging Nederland het recht om voor 100 miljoen euro in te schrijven op aandelen. Het voornemen om dit te doen is aan uw Kamer voorgelegd in de Voorjaarsnota³.

Bijna alle landen spraken tijdens de jaarvergadering hun blijvende steun uit voor Oekraïne en veroordeelden de Russische inval. Veel gouverneurs riepen de EBRD op om Oekraïne en andere landen die getroffen worden door de oorlog te blijven steunen. Ook Nederland heeft uitgesproken Oekraïne te zullen blijven steunen en is zeer tevreden met de steun van de EBRD in Oekraïne en aangrenzende landen, waaronder Georgië, Moldavië en Armenië. Daarnaast benadrukt Nederland het belang van goede samenwerking en nauwe coördinatie tussen verschillende Internationale Financiële Instellingen die in Oekraïne actief zijn. We zijn content dat ook andere aandeelhouders de blijvende steun van de EBRD aan Oekraïne als een belangrijke prioriteit zien voor de komende SCF-periode.

Geografische uitbreiding naar Sub-Sahara Afrika en Irak

Vanaf 2025 zal de EBRD haar operaties beperkt en stapsgewijs uitbreiden naar zes landen in SSA en Irak. Benin, Irak, Kenia en Senegal waren tijdens de jaarvergadering aanwezig. Kenia en Senegal als observant. Het besluit om het geografische werkingsmandaat uit te breiden vereist een wijziging van de statuten van de EBRD, wat geratificeerd moet worden door een gekwalificeerde meerderheid van aandeelhouders. Nederland heeft tijdens de jaarvergadering in Yerevan aangekondigd dat het ratificatieproces in Nederland op 12 mei jl. is afgerond⁴.

Nederland heeft in de aanloop naar dit reeds op de vorige jaarvergadering genomen besluit benadrukt dat een selectieve uitbreiding van het operatiemandaat niet ten koste mag gaan van de steun aan de bestaande operatielanden en Oekraïne in het bijzonder. Daarnaast is Nederland van mening dat samenwerking met bestaande ontwikkelingsactoren, zoals de Afrikaanse Ontwikkelingsbank en de *International Finance Corporation* (IFC) van de Wereldbank, cruciaal is voor een effectief handelen van de EBRD. Omdat Nederland op beide punten toezeggingen heeft ontvangen van de EBRD heeft Nederland vorig jaar ingestemd met dit besluit.

Van de bovengenoemde landen zijn Benin en Irak reeds lid van de Bank en hebben de overige inmiddels ook de goedkeuring van de Raad van Gouverneurs ontvangen om toe te treden. Voor Kenia en Nigeria gebeurde dit met brede steun tijdens de jaarvergadering in Yerevan. Hiermee bekrachtigden gouverneurs hun steun voor de uitbreiding van het operatiemandaat. Nederland is tevreden met deze steun en het feit dat ook andere gouverneurs het belang van goede samenwerkingen tussen de verschillende internationale instellingen in SSA benadrukten.

³ Kamerstukken 2023/24, 36 550, nr. 1, p. 149.

⁴ Kamerstukken 2023/24, 36 533, nr. 1.

Overige onderwerpen

Onder gouverneurs bestaat in grote mate overeenstemming over een blijvende focus van het nieuwe SCF, voortbouwend op het bestaande SCF, op de onderwerpen: klimaat, (gender) inclusiviteit, goed bestuur, digitalisering en private sector mobilisatie. Gouverneurs riepen de EBRD daarbij op om de strategische afspraken na te komen die vorig jaar zijn gemaakt tijdens de onderhandelingen over de kapitaalverhoging. Dat behelst dus ook de blijvende steun aan Oekraïne en de uitbreiding naar SSA en Irak. Veel landen benadrukten daarnaast het belang van het transitie mandaat van de EBRD om landen te helpen ontwikkelen naar goed functionerende markteconomieën en het politieke mandaat van de Bank om alleen landen te ondersteunen die gecommitteerd zijn aan de principes van multi-partijen democratie en pluralisme.

De blijvende steun voor Oekraïne en de uitbreiding naar SSA en Irak zijn voor Nederland belangrijke beleidsprioriteiten in het nieuwe SCF. Daarnaast hecht Nederland met name waarde aan de inkadering van de toenemende prioriteiten van de Bank binnen een duurzaam houdbaar financieel en budgettair raamwerk, en een effectieve sturing op en het meten van impact. Daarnaast zijn voor Nederland de mobilisatie van privaat kapitaal en de inzet van de Bank op klimaatfinanciering, waaronder klimaatadaptatie belangrijk.

De voorzitter concludeerde dat, in lijn met de Nederlandse inzet, vele gouverneurs de EBRD opriepen om waar mogelijk bij projecten meer te investeren in klimaatadaptatie en private sector mobilisatie. Ook de andere Nederlandse prioriteiten, zoals het genoemde duurzaam houdbaar financieel en budgettair raamwerk, effectief meten van en sturen op impact en de samenwerking tussen verschillende multilaterale ontwikkelingsbanken kregen steun. Omdat veel gouverneurs verwachten dat de geopolitieke onzekerheid de komende tijd zal aanhouden, werd de EBRD ook opgeroepen om de weerbaarheid van haar operatielanden te versterken en de fragiliteit van deze landen te adresseren. Nederland is tevreden met de uitkomsten van de discussie op de jaarvergadering en ziet uit naar de verdere uitwerking van het nieuwe SCF in de komende periode.

Presidentsverkiezingen

Tot slot is de zittende President Odile Renaud-Basso herkozen voor een nieuwe periode van vier jaar. Nederland steunde haar kandidatuur en zij is als enige kandidaat unaniem herkozen.

De Minister van Financiën,
S.P.R.A. van Weyenberg